

Izšla vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravniški prostori:
2657 South Lawndale Ave.
Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4994

LETO—YEAR XXXVII Cena lista je \$6.00 Entered as second-class matter January 14, 1932, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO 23, ILL., TOREK, 21. AVGUSTA (AUGUST 21), 1945 Subscription \$6.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 162 Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

General MacArthur se pripravlja na okupacijo Japonske

Razgovori med japonskimi delegati in člani štaba generala MacArthurja v Manili. Ruska delegacija na poti v glavno mesto Filipinskih otokov.—Čez 100,000 japonskih vojakov v Mandžuriji odložilo orožje in se podalo. Masne kapitulacije sledile ultimatu ruskega maršala poveljniku japonskih oboroženih sil. Japonska armada na Kitajskem sprejela pogoje glede kapitulacije

MANILA, FILIPINI, 20. AVG.—General MacArthur, vrhovni poveljnik ameriških sil na Pacifiku, je dejal, da pričakuje, da bo Japonska formalno podpisala kapitulacijsko pogodbo v teku desetih dni, kakor bo sledila okupacija Japonske. Dejal je, da se to kmalu zgodi in izrazil upanje, da se bo okupacija izvršila brez odpora.

MacArthur je podal to izjavo po odhodu japonske vojaške misije, ki je prišla v nedeljo na Filipine po kapitulacijske pogoje. V Manili se je nahajala samo en dan in MacArthurja sploh ni videla, ker jo je popolnoma ignoriral. Njega je pred japonsko komisijo zastopal general Charles A. Willoughby.

Po radijskih vesteh iz Tokia je razvidno, da so se na Japonskem pričeli širiti nemiri. Širiti so se pričeli zadnje dni, ko je ljudstvo začelo spoznavati, v kakšni situaciji se je znašlo, kajti vladajoča militaristična klička pa je držala ves čas v popolni taji.

Manila, Filipini, 20. avg.—Razgovori med člani japonske delegacije, ki so prišli sem, in člani štaba generala Douglasa MacArthurja, vrhovnega poveljnika zavezniških sil, so se pričeli v mestni hiši. Kakor ob prihodu delegatov v Manilo, tako tudi sedaj ne kažejo Američani razen stroge vojaške uljudnosti nobenega prijateljstva.

Očitno je, da bodo Japonci poslani domov, kakor hitro bodo razgovori zaključeni. Člani delegacije, katere načelnik je general Takashi Kawahe, podnačelnik japonskega generalnega štaba, so morali oddati sablje ameriškim vojakom, preden so stopili v dvorano mestne hiše. Delegati so bili zaslišani in morali so dati informacije o letališčih in drugih napravah, ki bodo na razpolago ameriškim četam, ko se bodo izkrcale na japonskem ozemlju. Zaslišanje je trajalo pet ur.

Pričakuje se, da bo danes dospela v Manilo ruska delegacija. Možnost je, da se bodo razgovori zavlekli.

Admiral Halsey, poveljnik tretjega ameriškega brodograja, in admiral Bruce Fraser, poveljnik britskega brodograja, sta se sestala na britski bojni ladji Duke of York v Tokijskem zalivu. Predmet razgovorov je bil okupacija japonskih otokov.

Dva japonska generala, poveljnika ostankov japonskih oboroženih sil v severnem delu Luzona, največjega otoka Filipinske grupe, sta izjavila, da se bosta pogajala s častniki ameriškega vojaškega zbora glede kapitulacije. Generala sta Jošiharu Iwanaka in Masatosugu Araki.

Ameriški častniki niso slišali še ničesar od generala Jamašita, vrhovnega poveljnika japonskih oboroženih sil na Filipinih. Širijo se poročila, da se skriva v lužonskih hribih, kakor tudi govoriče, da je odletel domov pred več tedni.

Melbourne, Avstralija, 20. avg.—Uradni komunikci, objavljen danes zjutraj, pravi, da so v teku pogajanja glede kapitulacije 20,000 vojakov, ki se še nahajajo na otoku Bougainvillu in v We-waku. Nova Gvineja. Generala Kanda in Adachi sta se sestala z generalom S. S. Savigem, poveljnikom avstralskih čet, pravi komunikci.

General De Gaulle odpotoval v Ameriko

Važni razgovori s predsednikom Trumanom

Paris, 20. avgusta.—General Charles de Gaulle, predsednik začasne francoske vlade, je zasedel letalo na pariškem letališču, ki je odletelo proti Ameriki. S seboj je vzel 500 steklenic šampanjca in portret Benjamina Franklina. Šampanjec bodo pili gostje na banketu, ki ga bo priredilo francosko poslaništvo v poštast generalu, ko dospe v Washington.

Portret Franklina, ki je bil naslikan, ko je bil poslanik ameriških kolonij v Parizu, bo izročen predsedniku Trumanu.

Z generalom bodo dospeli v Washington tudi zunanji ministri Georges Bidault, general Alphonse Pierre Juin, šef generalnega štaba, in deset ekonomskih veščakov zunanjega urada.

De Gaulle bo imel važne razgovore s predsednikom Trumanom. General bo skušal pridobiti Trumanu za priznanje Francije kot ene izmed petih velesil. Skušal bo tudi dobiti zagotovilo glede ameriške pomoči Franciji, da se postavi na noge.

Vojne tovarne zapirajo vrata

Čez 80,000 delavcev odslovljenih v Chicagu

Chicago, 20. avg.—Sodi se, da je čez 80,000 delavcev izgubilo zaslužek v zadnjih štirih dneh, ko so vojne tovarne začele zapirati vrata, ker so federalne avtoritete preklicale naročila vojne materiala. Odspuščeni delavci skušajo dobiti delo v drugih industrijah.

Pričakuje se, da bo 80 odstotkov izmed 515,000 delavcev, ki so bili in so še uposleni v vojnih tovarnah v Chicagu in okolici, odpuščenih, ko bodo vsa naročila vojne materiala preklicana.

Veliko število odpuščenih delavcev oblega federalne in državne uposlovne urade. Ti vlagajo prošnje za nova dela in brezposelnostno podporo. William H. Spencer, pokrajinski direktor federalne komisije za mobilizacijo delovne sile, je odredil pregled, da ugotovi, koliko delavcev lahko uposle industrije v Illinoisu, Indiani in Wisconsinu.

Uposlitev Nemcev v Belgiji naznanjena

Bruselj, Belgija, 20. avg.—Premier Achille van Acker je naznanil sklenitev dogovora z zavezniškimi avtoritetami glede uposlitve 45,000 nemških vojnih ujetnikov v belgijskih premogovnikih. Čez 10,000 Nemcev že dela v premogovnikih. Premier je dejal, da Belgija potrebuje več premoga za obratovanje industrij.

Podržavljenje jugoslovanskih rudnikov

London, 20. avg.—Radio Belgrad poroča, da je vlada federalne in demokratične Jugoslavije prevzela vse rudnike in so postali izključno njena lastnina. Vse koncesije, ki so jih dobile privatne kompanije, bodo preklicane.

Važne diskuzije v Čungkingu

Trenje med vlado in komunisti

Čungking, Kitajska, 20. avg.—Generalissimo Chiang Kaišek, ameriški general Albert C. Wedemeyer in Patrick J. Hurley, ameriški poslanik, so ponovno konferirali, ker se je trenje med centralno vlado v Čungkingu in kitajskimi komunisti poostriilo. Na dnevnem redu je bilo tudi vprašanje hitre reokupacije kitajskih pokrajin, katere so zasedle japonske čete.

Da je situacija resna, kaže odredba, katero je izdal general Ču-teh, poveljnik komunističnih oboroženih sil, naj takoj razoroži Japonce. Kaišek je nato opozoril Ču-teha, naj ne stori nobenega koraka na svojo odgovornost. Komunisti so se odločili za organiziranje vojaških vlad in civilnih administracij v krajih, ki so pod kontrolo japonskih luhk.

Bojzen je nastal pred novimi zapletljaji, ki lahko vodijo v civilno vojno, čeprav je Hollington Tong, podminister za informacije, dejal, da ni nevarnosti civilne vojne.

Amerika se lahko zaplete v komplicirane kitajske politične zadeve. Možnost je, da se bodo ameriške čete izkrcale na kitajskem vzhodnem obrežju. Kitajski komunisti se jeze na Ameriko, ker niso deležni pomoči na podlagi posojilno-najemniškega zakona.

Bevin bo govoril v parlamentu

Dotaknil se bo situacije v Bolgariji

London, 20. avg.—Ernest Bevin bo imel svoj prvi govor v parlamentu kot zunanji minister v delavski vladi, katere predsednik je Clement Attlee. Mnenje prevladuje, da bo omejen politično krizo, ki se je razvila v Bolgariji in tudi slične potežkoče v Rumuniji.

Bevin bo morda povedal parlamentu, da Velika Britanija izraža isto bojazen kot Amerika glede "nedemokratičnega značaja" volilnih priprav v Bolgariji. Amerika je že naslovila noto bolgarski vladi in pričakuje se, da ji bo Velika Britanija sledila.

Poročila iz Belgrada kažejo, da tudi v Jugoslaviji ne gre vse gladko. Milan Grol, vodja jugoslovanske demokratske stranke in podpredsednik vlade maršala Tita, je resigniral. Voditelji te stranke so ga potem izklicali. Poročila trdijo, da je Grol resigniral, ker se ni strinjal z apliciranjem dogovora, ki sta ga sklenila Tito in dr. Ivan Šubašić, ko je bil slednji predsednik jugoslovanske ubežne vlade v Londonu. Šubašić je zunanji minister v Titovi vladi.

Ameriška vlada je protestirala, ko so sovjetske vojaške avtoritete odstavile generala Nicolasa Radescuja kot predsednika rumunske vlade. Trdila je, da bi morala biti vprašana za nasvet na podlagi doseženega sporazuma na konferenci velike trojice, ki se je vršila v Jalti na Krimu.

Bevin ima težavno stališče. V svojem govoru v parlamentu bo moral razkriti stališče Velike Britanije napram Grčiji. Vprašanje je, ali bo delavska vlada izvajala isto politiko kot je Churchillova, kateri so volilci dali brco pri parlamentarnih volitvah.

TRUMAN ORISAL POLITIKO SVOJE ADMINISTRACIJE

Olajšanje in odprava kontrol v prehodni dobi

VEČ MESA ZA CIVILISTE

Washington, D. C., 20. avg.—Predsednik Truman je na sestanku s častniki orisal politiko svoje administracije v zvezi s programom preureditve industrij za produkcijo civilnih potrebščin. Ta predvideva olajšanje in odpravo kontrol, da se prepreči porast cen in Amerika zavaruje proti inflaciji v prehodni dobi.

Program je v skladu s načrti, katere so že prej naznanili načelniki različnih federalnih odborov in agentur. Truman je dejal, da bosta načelnik urada za kontrolo cen in poljedelski tajnik storila potrebne korake, da se prepreči navijanje cen. Vsi federalni departamenti bodo sodelovali pri reševanju problemov, ki so prišli na površje po kapitulaciji Japonske pred zaveznicami.

Preklic vojnih naročil v vsoti več milijard dolarjev je rezultat v odločitvah delavcev. Mnenje prevladuje, da bo Amerika imela okrog pet milijonov brezposelnih ob koncu tega leta in da se bo število zvišalo v prvih mesecih prihodnjega leta. Brezposelnost bo padla, ko bodo industrije preurejene za produkcijo civilnih potrebščin.

Administracija bo skrbela za izvajanje programa, čigar cilj je stabilizacija ekonomije. Odpravila bo mezdnine in druge kontrole ter vzpostavila kolektivna pogajanja in svobodna tržišča.

Poljedelski tajnik Anderson je naznanil, da bo več mesa za civiliste v prihodnjem mesecu. Armada in mornarica sta znižali nakupe mesa po naznanilu, da se je Japonska podala.

Pričakuje se, da bo odmerjanje mesa kmalu končano. Odmerjanje konzerviranega sadja in sočivja je že odpravljeno. Pred kapitulacijo Japonske so naročila mesa za armado in mornarico znašala čez \$400,000,000 mesečno.

Schwellenbach za polno uposlitev

Kupna sila mora ostati na visoki točki

Washington, D. C., 20. avg.—Delavski tajnik Schwellenbach je v svojem govoru po radiu naglasil, da je polna uposelnost delavcev vitalnega pomena za ameriško demokracijo, kakor tudi za industrije in poljedelstvo, da si zagotove stabilna tržišča za produkte in prideleke. Polna uposelnost je absolutna potreba.

"Nekateri ljudje izražajo bojazen pred polno uposlenostjo," je dejal delavski tajnik. "Ti govorijo o visokem ali pa o zadovoljivem merilu uposlenosti, ki je bolj zaželjivo. Zavzeli so stališče, da morajo industrije imeti vedno dovolj delavcev na razpolago. Naša naloga je grajenje tržišč. To bo mogoče le, če kupna sila delavcev in farmerjev ostane na visoki točki. Ljudje morajo imeti dovolj denarja, da bodo lahko kupovali industrijske produkte in živila."

James B. Carey, tajnik-blagajnik Kongresa industrijskih organizacij, ki je tudi govoril po radiu, je dejal, da so naborni uradi zavrnil 4,500,000 mladih moških zaradi fizičnih in mentalnih hib, ki se pripisujejo nizkemu življenjskemu standardu.

Domače vesti

Oblak

Chicago.—Glavni stan SNPJ je obiskala miss Josephine Stone iz Puebla, Colo. V Chicagu se je ustavila na svojem povratku iz Washingtona, kjer je bila v vladni službi.

Nov grob v Illinoisu

Peoria, Ill.—Dne 14. avg. je tukaj umrla Paulina Brusich, stara 56 let in rojena v starem kraju. Bila je zvesta članica društva 311 in jednote od 1907. Zapušča moža, dva sinova, tri hčere in štiri brate, vsi v Ameriki. Društvo izreka sožalje sorodnikom.

Proglazen za mrtvega

Homer City, Pa.—Pvt. Albert Rink, sin družine Louise Rink, je bil po vojnem departamentu proglašen za mrtvega. Pogrešan je bil od 17. jun. 1944 v Franciji. Star je bil 24 let in član društva 571 SNPJ, kakor je tudi vsa družina. Poleg matere zapušča štiri brate (dva v armadi) in dve sestri.

Iz Milwaukeeja

Milwaukee.—Dne 11. avg. je nenadno umrl, zadet od srčne kapi, zobozdravnik Joseph J. Komar, star 41 let. Poleg žene zapušča dve hčerki, dva sinova, dva brata (enega v armadi) in sestro.—Dne 14. avg. je umrl Anton Klobučar, star 72 let. Zapušča ženo, dva sinova, hčer, sinova, devet vnukov in pravnuka.—Družina Herman Jerkic je bila obveščena, da je 7. jun. padel na Luzon njen sin Herman, star 19 let, v vojni od lanskega oktobra. Poleg staršev zapušča dva brata.—Na 30-dnevni dopust je prišel iz Anglije S/Sgt. Louis Selich, ki je bil preko morja čez dve leti.—Vile rojenice so se oglasile pri družinah Jim Goggins in Albert Penne ter pustile hčerke, dalje pri Josephu J. Potocniku in Franku Zalarju, kjer so pustile sinčka.—Poročila sta se Jack F. Barlich in Helen Goll.

Iz Clevelanda

Cleveland.—V bolnišnici Huron rd. je 13. avg. umrl zobozdravnik James W. Mally, star 46 let in rojen v Ljubljani, odkoder je prišel v Ameriko kot majhen otrok. Bil je član SDZ in aktiven v klerikalnih krogih. Poleg žene zapušča sina in tri sestre (eno v Nemčiji kot armadno bolničarko). Bolan je bil štiri mesece.—Po kratki boleznij je umrl Louis Turk st., star 79 let in doma iz Loza na Notranjskem. V Ameriki je bil 45 let in član društva 5 SNPJ. Zapušča dva sinova in tri vnuke (sin major Herman, ki je služil pri zdravniškem zboru, je bil januarja t. l. ubit v neki nesreči). V starem kraju zapušča brata in več drugih sorodnikov.—V bolnišnici St. John se nahaja Josephine Bokal, ki je bila operirana na slepiču. Njen mož se nahaja v Franciji.—Na 30-dnevni dopust je prišel iz Belgije k ženi in sinčku T/Sgt. Ernest Novak, sin družine Joseph Novak.—Častno je bil odpuščen iz armade Emil Bradac.

Japonski častniki obtoženi zločinov

Manila, Filipini, 20. avg.—General Manuel A. Roxas, predsednik filipinskega senata, je imenoval štiri japonske vojaške častnike, ki naj bi prišli pred zavezniško sodišče kot vojni zločinci. Ti so general Tomokuni Jamašita, general Hajaši in polkovnik Ohta in Nagahama. Roxas je dejal, da so ti odgovorni za umore in mučenja filipinskih vojakov in civilistov.

Korejski vojaši v ruski armadi

Čungking, Kitajska, 20. avg.—T. Josowang, zunanji minister v korejski začasni vladi, je dejal, da se čez 30,000 korejskih vojakov bori na strani ruske armade proti Japoncem v Koreji. Ti so dospeli v deželo iz Vladivostoka in zasedli več krajev.

VPRAŠANJE DEMOBILIZACIJE AMERIŠKIH VOJAKOV

Milijoni se bodo vrnili domov v prihodnjih mesecih

OBVEZNO VOJAŠKO VEZBANJE

Washington, D. C., 20. avg.—Vojni departament je razkril načrt glede demobilizacije ameriških oboroženih sil. Pričakuje se, da se bo čez tri milijone vojakov, ki se nahajajo v Evropi in na Pacifiku, vrnilo domov v prihodnjih osmih mesecih.

General Brehon Somervell, šef oddelka, v čigar področje spada transportacija vojakov, je dejal, da se bo čez milijon vojakov vrnilo domov v prihodnjih treh mesecih. Vsi parniki in celo bolnišniške ladje bodo zaposleni s prevažanjem vojakov. Samo oni vojaški, ki bodo tvorili okupacijsko silo, bodo ostali v Evropi in na Pacifiku.

Truman je nedavno naznanil, da Japonska ne bo razkosana na več okupacijskih con kot je bila Nemčija, ker je situacija drugačna. Okupacijsko silo bodo tvorile čete vodilnih velesil pod poveljstvom generala Douglasa MacArthurja. Okupacija Nemčije in Japonske bo trajala, dokler ne bodo prebivalci obeh dežel rehabilitirani in demonstrirali sposobnost za demokratični način življenja.

Nekateri kongresniki in senatorji so se izrekli za ustavitev navačenja. Ti so zavzeli stališče, da se okupacijska armada lahko rekrutira iz onih, ki se prostovoljno prijavijo za vojaško službo.

Predsednik Truman je dejal, da bo moral kongres, ko se ponovno sestane v svojem zasedanju, odločiti o vprašanju navačenja. Dalje je rekel, da bo priporočil kongresu sprejetje zakonskega načrta glede obveznega vojaškega vezbanja za vse sposobne moške.

Prej je bilo naznanjeno, da bo navačenje omejeno na moške v starosti 18 do 26 let. Preden je kongres odšel na počitnice, je avtoriziral vpisavanje prostovoljcev za službo v oboroženih silah.

Nekateri vojaški krogi so zavzeli stališče, da morajo okupacijsko silo tvoriti poklicni vojaški. To naj bi tvorili vojni veterani, ki so bili odpuščeni in so pripravljeni ponovno stopiti v armado.

Francoske umetnine zasežene v Italiji

Rim, 20. avg.—Časniška agencija Ansa poroča, da so avtoritete v Florenci zasegle zbirko francoskih umetnin in slik, ki predstavljajo vrednost čez milijon dolarjev. To zbirko je bivši nemški državni maršal Hermann Goerin izročil nekemu kolektoru v Florenci v zameno za dela italijanskih umetnikov.

Lange se bo odpovedal državljanstvu?

Chicago, 20. avgusta.—Oscar Lange, profesor na čikaški univerzi se bo morda odpovedal ameriškemu državljanstvu, da bo lahko postal poslanik poljske države v Washingtonu. On je bil rojen na Poljskem in bil je član poljske socialistične stranke. Lange je prijatelj ruskega premierja Stalina.

Konskripcija ogrskih delavcev odrejena

Moskva, 20. avg.—Poročilo iz Budimpešte pravi, da je časna ogrska vlada odredila konskripcijo delavcev. Odredba velja za vse moške v starosti 18 do 60 let.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Zdravstveno dravstvo (izven Chicago) in Kanado \$6.00

na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago in okolice

Cook Co., \$7.50 za celo leto, \$3.75 za pol leta; za inokomstvo \$6.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago) and

Canada \$6.00 per year, Chicago and Cook County \$7.50 per year.

Foreign countries \$9.00 per year.

Člene oglaševajo po dogovoru.—Rokopisi dopisov in novinarskih

členkov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti,

drame, pesni itd.) se vrnejo polijatelju le v slučaju, če je priložil

poštno.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications

and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts,

such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only

when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

128

Datum v oklepaju na primer (August 31, 1945), poleg vašega imena

na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Pon-

vite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

Golgota male Avstrije

Splošni kaos, ki je zajel Evropo po skrušenju tretjega rajha, menda ni zadel nobene dežele tako globoko kot malo Avstrijo. Tako sodimo na podlagi poročil ameriških častnikov. Najbolj prizadet je nekdo veseli Dunaj, katerega sta ovekovečila oboja Straussa, Johann in Richard, oče in sin, s svojimi prelestnimi skladbami, ki so danes dedščina vsega človeštva. Med temi sta najbolj priljubljena in poznana valčka "Na valovih Donave" in "Pripovedke dunajskih gozdov." Prelestni duh Straussovih umetniških kompozicij in vselega Dunaja je bil močnejše zajet v filmu "The Great Waltz," ob katerem smo se divili pred nekaj leti.

Tisti romantični čas, ko je bil cesarski Dunaj Meka vseh veselih ljudi, kakor tudi rečnih slovenskih študentov, začetnikov in klasičkov vse naše kulture, so sicer že davno minili. Zaključili so se z izbruhom prve svetovne vojne in razpadom črnozlate monarhije. Za Dunaj so potem postali zelo težki časi, kajti tvoril je ogromno glavo in še večji železce na malem telesu.

Šešoma se je pod vodstvom dinamične in bojovite avstrijske socialne demokracije zopet postavil na noge in pred 15 leti zopet zasvetel blizu in daleč kot najbolj vzorno vladano mesto na svetu. Iz vseh delov sveta so zopet začeli romati na Dunaj, ne petični veseljaki, marveč sociologi in ekonomski ter turisti, ki so z občudovanjem opazovali sijajne delavske stanovanjske palače, katere je zgradila dunajska socialistična občina.

Prvič v zgodovini mesta je postalo življenje znosno za dunajske delavske sloje. Zato se je klerofašistična reakcija leta 1934 pod vodstvom malega Dollfusa tudi dvignila proti rdečemu Dunaju in v prvi zadušili najbolj humanitarno in povsem mirno socialno revolucijo. Toda tista kontrarevolucija, ki je zadušila v krvi junško avstrijsko delavsko gibanje, je odsekala glavo tudi Dollfussu, štiri leta pozneje pa je Hitler pogoltnil vse skupaj.

Kot poroča znani častnikar W. M. Fodor, sedaj preživlja Dunaj svoje najtežje čase, kakor tudi vsa ostala Avstrija. V nobenem mestu širom vse Evrope ljudstvo ni tako lačno kot na Dunaju. Fodor pravi: "Lahko se reče brez vsakega pretravanja, da zre mnogo, ako ne večina izmed 1,300,000 preostalega dunajskega prebivalstva smrti v obraz kot posledica lakote, ako osrednji svet štirih sil, ki vlada mesto, ne prereže vladnega žimelja (red tape) in podvzame nadležne korake, da preskrbi živeža temu, z lakoto obdelanemu mestu."

Fodor omenja, da je na Dunaju tudi črna trgovina zelo revna, kajti pomanjkanje vsega, posebno pa živeža je tako veliko, da ga tudi "črni" trgovci ne morejo dobiti v svojo pest. Cene vsemu so fantastične. Edina hrana Dunajčanov je črn kruh, spečen iz grahove moke; toda tudi tega zelo manjka.

Z dežele ne pride v mesto skoraj nič živeža, oziroma le toliko, kolikor ga Dunajčani sami prinesejo peš. Transportnih zvez ni skoraj nobenih. Železnice so razbite in uničena je skoraj vsa avta transportacija. Kolikor avtov in trokov ni bilo razbitih, jih je pobrala vojska, najprevo nemška, potem pa ruska. Poročila pravijo, da so Rusi v svojem sektorju pobrali vse, kar je bilo premičnega in porabnega—stroje, živino, vozove in kmetom celo motike in kose, tako da sploh ne morejo obdelovati zemlje. Na drugi strani so jim dali precej politične svobode.

V anglo-ameriški okupacijski coni so razmere ravno obratne. Anglo-ameriška vojska je avstrijskim kmetom pustila živino in orodje, da lahko obdelujejo polje; tudi se sama preživlja iz svojih zalog. Toda "osvobojelemu" prebivalstvu ne priznava nobenih političnih pravic ali svobodnin; v veliki meri se je posluževala tudi fašistov za svoje tolače in pomočnike. Razlog je menda v tem, ker anglo-ameriška politika ne dela nobene razlike med Avstrijo in Nemci, marveč smatra vse za enako krive.

Še najslabše se godi "osvobojelemu" prebivalstvu v francoski okupacijski coni. Francoska politika napram Avstrijem se nič ne razlikuje od anglo-ameriške in prebivalstvo tudi pod njih upravo nima nobenih pravic, kakor jih ima na primer v ruski coni. Na drugi strani pa mora preživljati francoske okupacijske čete, kar pomeni, da so tudi te lačne.

Glede Dunaja Fodor tudi poroča, da je bilo mesto zelo razbito v vojni. Skoraj 21% vseh poslopij je v razvalinah ali pa tako poškodovanih, da v njih ni mogoče prebivati.

Lahko si je misliti, da nima nobena vlada v razbiti Evropi tako težkega stališča kot Rennerjeva provizorična vlada. Poleg drugih težav ima tudi te neprilike, da je Amerika in Anglija do zdaj še nista priznali, čeprav je vsaj toliko demokratična kot kakršna koli druga evropska vlada.

O Rennerjevi vladi pravi Fodor, da je niso Rusi organizirali, marveč sami Avstriji, to je predstavniki treh strank—socialdemokratske, komunistične in krščanske socialci. Formirana je bila istočasno, ko so Rusi udri na Dunaj. Dr. Karl Renner je to sporočil ruskemu generalu in ga prosil, naj o tem obvesti tudi Anglijo in Ameriko. Obvestil je le Moskvo, ki je takoj priznala Rennerjevo vlado in potem po radiu seznanila svet o tem koraku. Tako sta Amerika in Anglija dobili vtis, da je Moskva formalno na vlado.

Dr. Renner, starosta socialnih demokratov, je nedavno protestiral proti razkosanju Avstrije na štiri okupacijske cone. Dejal je, naj bi "četvorica" ali formalna skupna nadzornost, Avstriji pa pustila, naj se sama vlada pod njih kontrolo. Sedaj je v vsaki okupacijski coni drugačna administracija in drugačne regulacije. Pod Rusi so bili najti pometanji iz vline, medtem ko se v angleški in ameriški coni to ni povsod zgodilo. Na Štajerskem smo pregnali

Glasovi iz
naselbinBOJI MED UNIJSKIM
DELAŠTVOM

San Francisco, Cal.—Tudi v našem mestu imamo ljudi, ki ne verujejo, da je delavec upravičen do poštene življenske plače. Kadar govorimo, da smo civilizirani in organizirani, sami se ne smemo. Ako bi bili res skupaj organizirani, se ne bi balli policijske ali vojaške puške, ki je vedno pripravljena varovati bogastvo, za katero tisti ljudje, ki ga lastujejo, niso nikdar delali.

Moji zaključki glede društev in unij so bili napačni. Dobro bi bilo, ako bi unije oz. organizirani delavci skupaj stali, kadar se borijo za boljše delavske razmere in življensko plačo.

To ogledalo imamo danes v San Francisco. Stara poulična železnica United Railroad Co., pozneje prekrščena v Market Street Railway Co., se je 29. septembra združila z mestno poulično (Municipal Railway), za katero dela okrog 3000 delavcev, ki pripadajo Ameriški delavski federaciji (AFL). Za M. S. R. Co. sem delal kot motornik, toda ker so bile slabe delavske razmere in slaba plača, mi ni drugega preostajalo kot poiskati si boljše delo.

Stara Market Street Railway Co. ima narod še vedno v železcu, in sicer od l. 1907. Ta družba je zelo sovražila pokojnega Toma Mooneyja, kateri je hotel organizirati delavce, kar pa se mu ni posrečilo. Stavka je bila napovedana na dan 14. julija 1917, toda zgodilo se ni drugega, kakor da je bila aretirana voditeljica Mrs. Mooney, organizatorjeva žena.

V tistem času niso imeli unije; delavci so se bali, da bi izgubili stavko, vsled česar niso zastavljali razen enega. Mestni unijaki motorniki so potegnili na tretji in Market ulici poulične čez trg in tako hoteli prisiliti službenice U. R. Co., da bi zastavljali. Mestni sprevedniki in motorniki so nato poskakali na poulične U. R. Co., ter potegnili dol električno tramvajsko napeljavno, nato pa zastavili zasile zavoro.

Družba je poslala veliko policajev, da so razgnali razburjeno množico. Aretirali so devet delavcev od mestne poulične družbe in nekoga, ki je potegnil svoj avtomobil na sredo ulice Market. Aretirana je bila tudi voditeljica Mrs. Mooney.

Po izvolitvi novega župana pa so zvitli politikaši volice prevrtili, češ, da bo transportacija boljša, ako se združita poulični družbi. Da so bili prevarani, so spoznali šele sedaj!

Naš župan Roger Lapham je lastnik parobrodne družbe, zato ne veruje v unije in boljše delavske plače, kar je pokazal v zadnji generalni stavki, ki se je vršila l. 1934.

Združenje M. S. R. Co. in Municipal Railwayja je prineslo glavobol mestnim možem. Sedaj gre za starostne pravice med delavci stare Market Street poulične, ki so člani AFL, in Municipal Carmen Union (CIO). Torej sedaj je nastal nespornost med delavci, ki delajo isto delo in za istega gospodarja.

Ker delavci bivše M. S. R. Co. zahtevajo enake pravice kot stari mestni delavci, so delavci, ki pripadajo uniji CIO zagrozili M. C. U. s stavko, ako spor pravčasno ne poravnajo. Delavci prejšnje M. S. R. Co. so zagrozili, da bodo prekoračili tako zvani "picket line," ako okličejo mestni delavci stavko. Tako je unija AFL. Razume se, da delavci, ki groze sodelavcem, da bodo prekoračili "picket line", niso unijaki delavci, pač pa organizirani skebi!

Peter E. Kurnick.

nekega infamnega nacija, ki je zbežal na Koroško v angleško cono, kjer je bil zopet nameščen v svoji uradni poziciji. Drugi notorični nacija so pa pomočniki Američanov.

Komentar si lahko vsakdo sam napravi. Nič ni čudnega, če "osvoboje" narodi v Evropi niso preveč navdušeni za tako "demokracijo" kot jim jo prodaja anglo-ameriška vojaška komanda.

SPOMINI IN DOŽIVLJAJI

Piše Andrej Godoc

Scottsdale, Pa.—Čas je mineval in spomladi v juniju l. 1904 nam je bilo naznanjeno, da bomo imeli poleti velike vojaške vaje. Pričeli smo se vaditi z vso resnostjo. Danes nas je prišel inšpicirat kakšen polkovnik, drugi dan general. Končno pa smo zvedeli, da nas bo obiskal sam atek Franc Jožef.

Šment, smo si mislili, končno bomo videli bolj od blizu, kakšen je ta "oče," katerega služimo tako počeni, kajti naša plača ni znašala več kot od osem do deset krajerjev dnevno. Tako je bila plača konjenikov, pešci pa so prejeli še manj.

Nekega dne pa je prišlo naznanilo, da nas pride cesar pogledat drugo jutro ob osmi uri, zato smo imeli prejšnji dan dela čez glavo, kajti morali smo čistiti vso konjsko opremo do perfektnosti in prav tako naše uniforme. Predno smo se tisti večer podali v barake k počitku, so nas obiskali najbolj zagriženi poveljniki in nam žugali, da nas bodo učili, ako ne bomo dobro napravili svoje dolžnosti pred cesarjem. S temi grožnjami so nekatere vojake tako zbegali in prestrašili, da niso mogli zaspati, temveč so v strahu in trepetu pričakovali drugega dne.

Zgodaj zjutraj smo odšli na velik travnik, kjer smo se uvrstili in čakali cesarja. Ni nam bilo treba dolgo čakati, kajti kmalu so pridrveli kot huda ura cesar in njegovi adjutanti, ki so bili vsi močni in veliki kot gorile. Naš poveljnik, ki je bil po činu polkovnik, je bil silno zmehdan, kajti ni pričakoval, da bo prišel cesar s svojim spremstvom tako naglo in pozabil je dati povelje, da bi zdrli naše sablje iz nožnic ob pravem času. Hotel je nekaj reči cesarju v opravičilo, toda beseda mu ni hotela na dan. Cesar, videč njegovo veliko zadržanje, ga je tolažil, češ, da ni nič hudega in da las je hotel malo presenetiti.

Nato je prišlo povelje in trobentači smo zaplozali generalni marš, da se je vse kadilo. In kako so stali pokonci in v vrstah naši konji! Bil je krasen pogled, ki ga je bil lahko vesel sam cesar.

Ko je Franc Jožef in njegovo spremstvo končalo s pregledom našega regimenta, je dal povelje našemu poveljniku, naj najprevo jašemo k bližnjim jarkom, nato pa smo zagnali konje v galop in pričeli preskakovati visoke zapreke. To smo šli, kakor da nas bi podili vsi peklenščki! Ko smo se poglani preko zadnjih in najvišjih zaprek, je eden izmed dragoncev omahnil raz konja, kateri se je močno spodtaknil. Toda dragonec ni izgubil prisotnosti duha, temveč se je še v istem trenutku kot sam vrh pognal na konja in ga mirno pogljal, kakor da se mu ni nič zgodilo!

Franc Jožef je incident opazil in poslal je svojega adjutanta po tega dragonca. Vsi smo se ustrašili, ker smo mislili, da bo cesar oštel naš regiment. Toda zgodilo se ni nič podobnega. Cesar je pohvalil dragonca in ga celo vprašal, iz katere dežele je doma, on pa mu je povedal, da iz ljubljanske okolice. Nato je cesar posegel v žep in mu dal pet kron in dejal, da ga veseli, ker ima tako hrabre vojake kot so Slovenci.

Po tem dogodku smo nadaljevali z našimi vajami in dirjali čez hribe in doline, tako da smo bili proti koncu že vsi izčrpani, konji in moštvo. Tako nas je gonil preklicani Franc Jožef cele štiri ure. Na koncu pa je dal poklicati k sebi od kaprola do generala in nas pohvalil, da smo vrli sinovi in dobri vojaki in da nismo tisti dan naredili nobene napake, nato pa je dal znamenje za razpust.

Ko je cesar s svojimi adjutanti izginil izpred naših oči, smo se zelo veselili vrnili k moštvo.

Peter E. Kurnick.

Ki se je nahajalo v bližini, narkar so častniki povedali, da je bil cesar zelo zadovoljen z našim regimentom, nato pa smo se razgubili po svojih hlevih, očistili konje in makrmili ter šli k južini.

Se nismo skončali z južino, ko zagledamo velikanski voz pred našo barako, na njem pa polni sodi piva. To je bilo ranjanje in vriskanje skozi vso noč! Pivo so kupili naši častniki, ker smo se tako imenitno izkazali pred cesarjem in njegovimi generali.

Seveda, oficirji, ki so imeli svoje barake, so tudi tisto noč rajali, toda pili niso pivo, temveč šampanjec, katerega sta jim kupila general in polkovnik. To so nam povedali purši, ki so tisto noč stregli častnikom.

(Dalje prihodnjič.)

PISMO IZ FRANCIJE

Sledeče pismo je pisal rojak Jakob Starc upravniku Prosvete Filipu Godicu. Starc je bivši delavski voditelj in naročnik Prosvete, v času vojne pa je bil izgnan iz Nemčije v Francijo, kakor mnogo drugih slovenskih družin.

Pismo je datirano 7. julija t. l. v Stirlingu, Francija, in se glasi: Danes sem prejel prvo Prosveto (štiri skupaj), 28. julija zopet eno in prav tako 29. julija. Razumljivo, da me je časopis zelo razveselil, ker sem ga že komaj čakal. Najlejša hvala. Naj omenim k mojemu zadnjemu pismu, da je Jakob Pavlič brat moje žene in Ivan Jerman.

Tukaj je nad sto slovenskih družin. Večinoma se pripravljajo, da se odpeljejo domov v Jugoslavijo, toda ker še ni vse urejeno, bodo morali čakati do meseca septembra. Danes še nismo gotovi, ali se bo dalo v domovini živeti ali ne. Tisti, ki imajo doma posestva, se z veseljem pripravljajo na pot, oni, ki pa nimajo nič, se pa ne upajo podati domov in tudi niso popolnoma gotovi, kakšna bo nova vlada v Jugoslaviji.

Se en problem je, ki je spravljal nekatere tukajšnje Slovence v negotovost, ali bi se povrnil v Jugoslavijo ali ne. Mnogi Slovenci so pozabili učiti svoje otroke slovenskega jezika in tako sedaj ne znajo slovensčine. Seveda, glede jezika je bilo težko, kajti veliko smo morali trpeti zadnja štiri leta pod strogo in železno nemško nadvlado.

Naj še omenim, da smo utrpeli veliko materialne škode. Leta 1939, ko smo morali zapustiti naše domove in bežati 800 km daleč v Francijo, smo izgubili vse pohištvo, obleko etc. Ali nam bodo kdaj povrnilo našo škodo?

Zadnje mesece, predno je bila poražena Nemčija, smo veliko pretrpeli, kajti tri mesece smo se nahajali v območju bojne linije. Živelimo v kletih in bili lačni in žejni.

Ne morem popisati, kako veliko veselje je zavladovalo, ko so vkorakale v naše kraje prve ameriške čete. Ameriški vojaki so bili z nami zelo dobri: pričeli so nas zalagati s kruhom, raznimi živili in cigaretami. Imeli so veliko sočutje z nami. Sedaj se je končalo naše trpljenje in začenja se novo življenje. Imamo tudi dobro letino in tako se bo kmalu obrnilo na boljše.

Zaključujem in pozdravljam vse ameriške Slovence!

Jakob Starc.

Ko je bil končan, pred našimi očmi pa se kaže panorama strahov, skrbi, negotovost, lakota in glad, jok in vzdihovanje na grobovih milijonov človeških žrtev, katerih ne bi bilo treba, ako bi si znal človek pametno razdeliti sadove svojih rok in naravnega bogastva.

Ako si človek ne bo znal ustvariti bojšega in pravičnejšega gospodarskega in socialnega reda, potem si bo z lastno roko izkopal večni grob, kajti komaj se je končala najstrašnejša vojna v zgodovini človeštva, pa že slišimo govorjenje o vojnih strahovih.

Da, vojna je končana, pred našimi očmi pa se kaže panorama strahov, skrbi, negotovost, lakota in glad, jok in vzdihovanje na grobovih milijonov človeških žrtev, katerih ne bi bilo treba, ako bi si znal človek pametno razdeliti sadove svojih rok in naravnega bogastva.

Ako si človek ne bo znal ustvariti bojšega in pravičnejšega gospodarskega in socialnega reda, potem si bo z lastno roko izkopal večni grob, kajti komaj se je končala najstrašnejša vojna v zgodovini človeštva, pa že slišimo govorjenje o vojnih strahovih.

Da, vojna je končana, pred našimi očmi pa se kaže panorama strahov, skrbi, negotovost, lakota in glad, jok in vzdihovanje na grobovih milijonov človeških žrtev, katerih ne bi bilo treba, ako bi si znal človek pametno razdeliti sadove svojih rok in naravnega bogastva.

Ako si človek ne bo znal ustvariti bojšega in pravičnejšega gospodarskega in socialnega reda, potem si bo z lastno roko izkopal večni grob, kajti komaj se je končala najstrašnejša vojna v zgodovini človeštva, pa že slišimo govorjenje o vojnih strahovih.

Da, vojna je končana, pred našimi očmi pa se kaže panorama strahov, skrbi, negotovost, lakota in glad, jok in vzdihovanje na grobovih milijonov človeških žrtev, katerih ne bi bilo treba, ako bi si znal človek pametno razdeliti sadove svojih rok in naravnega bogastva.

Ako si človek ne bo znal ustvariti bojšega in pravičnejšega gospodarskega in socialnega reda, potem si bo z lastno roko izkopal večni grob, kajti komaj se je končala najstrašnejša vojna v zgodovini človeštva, pa že slišimo govorjenje o vojnih strahovih.

Ko je bombardiranje Berlina postalo skoraj nevzdržljivo, je mesto zapustilo tisoče meščanov. Ko so utihnil topovi in zračni napilci smrti, so se Berlinčani zopet vrnili v razbito mesto. Na sliki je videti eno takih skupin, ki ne ve, kam bi se obrnile.

ČASOVNI KOMENTARJI

Chicago, Ill.—Vojna je končana in odmevi veselja in radosti se slišijo povsod, najbolj pa v srčih mater, očetov in žena, kateri so neprestanoma trepetali za svojci, ki so bili noč in dan izpostavljeni trpljenju in smrti. Kamen večne skrbi jim je padel od srca in po dolgem času so zopet mirno zaspali. A oni, katerih sinovi, možje in bratje se ne bodo nikoli povrnil, se počutijo vse drugače, njih razalostena srca ne bodo tako hitro vesela.

Da, vojna je končana, živijo in hura še vedno odmevata, veselje nad skorajšnjim povratkom "normalnih razmer" je veliko, toda za vsem tem ždi velika negotovost, strah in skrb.

Vse kaže, da bodo tisti, ki so največ pripomogli do zmage, gurali noč in dan in žrtvovali svoje sinove, najbolj udarjeni, kajti že se je pričelo odslavljanje delavcev na debelo. Prav tako je veliko vprašanje, koliko prilike bodo imeli do poštenega kruha vojaki, ko se povrnejo domov, kajti kongres, administracija in druge velike zverine, ki vodijo deželo, niso do sedaj še ničesar pozitivnega ukenile ne za delavstvo in ne za vojake. Sicer je jalovega govorenja na pretek, istotako raznih načrtov za "rekonverzijo", to je pa zaenkrat tudi vse.

Svet je bil kompliciran pred vojno, sedaj pa še toliko bolj. V teku vojne so razvili znanost do monstroznosti in atomska sila grozi z uničenjem civilizacije, človek ustvaritelj, bodisi učenjaki ali pa težak, pa je zaostal za svetom, ki ga danes razbija, jutri gradi, tako zaostal, da ne razume svojega ustvarjanja in postaja suženj svojih možganov in rok.

Da, vojna je končana, pred našimi očmi pa se kaže panorama strahov, skrbi, negotovost, lakota in glad, jok in vzdihovanje na grobovih milijonov človeških žrtev, katerih ne bi bilo treba, ako bi si znal človek pametno razdeliti sadove svojih rok in naravnega bogastva.

Ako si človek ne bo znal ustvariti bojšega in pravičnejšega gospodarskega in socialnega reda, potem si bo z lastno roko izkopal večni grob, kajti komaj se je končala najstrašnejša vojna v zgodovini človeštva, pa že slišimo govorjenje o vojnih strahovih.

Da, vojna je končana, pred našimi očmi pa se kaže panorama strahov, skrbi, negotovost, lakota in glad, jok in vzdihovanje na grobovih milijonov človeških žrtev, katerih ne bi bilo treba, ako bi si znal človek pametno razdeliti sadove svojih rok in naravnega bogastva.

Ako si človek ne bo znal ustvariti bojšega in pravičnejšega gospodarskega in socialnega reda, potem si bo z lastno roko izkopal večni grob, kajti komaj se je končala najstrašnejša vojna v zgodovini človeštva, pa že slišimo govorjenje o vojnih strahovih.

Da, vojna je končana, pred našimi očmi pa se kaže panorama strahov, skrbi, negotovost, lakota in glad, jok in vzdihovanje na grobovih milijonov človeških žrtev, katerih ne bi bilo treba, ako bi si znal človek pametno razdeliti sadove svojih rok in naravnega bogastva.

Ako si človek ne bo znal ustvariti bojšega in pravičnejšega gospodarskega in socialnega reda, potem si bo z lastno roko izkopal večni grob, kajti komaj se je končala najstrašnejša vojna v zgodovini človeštva, pa že slišimo govorjenje o vojnih strahovih.

Da, vojna je končana, pred našimi očmi pa se kaže panorama strahov, skrbi, negotovost, lakota in glad, jok in vzdihovanje na grobovih milijonov človeških žrtev, katerih ne bi bilo treba, ako bi si znal človek pametno razdeliti sadove svojih rok in naravnega bogastva.

Ako si človek ne bo znal ustvariti bojšega in pravičnejšega gospodarskega in socialnega reda, potem si bo z lastno roko izkopal večni grob, kajti komaj se je končala najstrašnejša vojna v zgodovini človeštva, pa že slišimo govorjenje o vojnih strahovih.

Da, vojna je končana, pred našimi očmi pa se kaže panorama strahov, skrbi, negotovost, lakota in glad, jok in vzdihovanje na grobovih milijonov človeških žrtev, katerih ne bi bilo treba, ako bi si znal človek pametno razdeliti sadove svojih rok in naravnega bogastva.

Ako si človek ne bo znal ustvariti bojšega in pravičnejšega gospodarskega in socialnega reda, potem si bo z lastno roko izkopal večni grob, kajti komaj se je končala najstrašnejša vojna v zgodovini človeštva, pa že slišimo govorjenje o vojnih strahovih.

Da, vojna je končana, pred našimi očmi pa se kaže panorama strahov, skrbi, negotovost, lakota in glad, jok in vzdihovanje na grobovih milijonov človeških žrtev, katerih ne bi bilo treba, ako bi si znal človek pametno razdeliti sadove svojih rok in naravnega bogastva.

tah v bodočnosti: moderni Frankensteini bodo sproščeni nad človeka-ustvaritelja; sedaj imajo v načrtu bombaike, ki bodo preleteli 5000 milj dalje brez pilota, avtomatično izpustili atomske bombe na označeno tarčo in povzročili tako grozovito razdejavanje, da si ga ne moremo predstavljati.

Vse to obetajo svetu, ki je komaj prenehal s prelivanjem krvi in uničevanjem dobrin! Pisec je sicer precej optimističen in ne verjame, da bo prišlo v naših časih do ponovnega prelivanja krvi, toda eno je gotovo, namreč če človek ne bo znal kontrolirati Frankensteinov, ki jih je sam ustvaril, ga bodo pobubili.

Nevarnost pred bodočimi vojnama bo minila le tedaj, ko bo po vsem svetu zavladal tak gospodarski in socialni red, ki bo dajal vsem ljudem enake prilike in pravice do poštenega življenja.

Ali je kaj izgleda, da bo zavladal po vsem svetu tak red, ki bi zadušil v kali vsako vojno? Gotovo da je. Evropa se ne pridno pomiče v nov gospodarski in socialni red, ki ga ne bo mogel nihče zastaviti, tudi z atomsko bombo ne.

In kaj se godi v Aziji? Tudi tam se nekaj kuha, širi revolucija, vzlic temu, da se je Ameriška postavila na stran fevdalne in fašističnega generala Kajskega, kateri se že mnogo let trudi, da bi zadušil neizogibno revolucijo.

Kljub temu, da je ameriško ljudstvo politično precej nezrelo, pa je dvomljivo, da bo podpiralo ameriške kapitaliste, ki se trudijo na vso moč, da bi zastavili progresivna delavska, ljudska gibanja v tujih deželah. Vse kaže, da ne bodo znali ekonomski rojalisti rešiti naše dežele pred pretečimi ekonomskimi pretrsti in vsled tega se bo pričela dežela polagoma obračati na levo ter zaeno prenehala zastavljati levicjarjem v drugih deželah.

Možnost je, da se zgodi v tej deželi nekaj podobnega kot v Angliji, na drugi strani pa obstoja možnost, da zalezemo v ekstremne amerikanizem, kar bi bil neke vrste nacifazizem, samo da bi bil oblečen v ameriško suknjo.

Med optimisti, ki menijo, da bo šla ta dežela v bodočnosti v pozitivno smer, se obrnila na levo in v pometa s "svobodnim podjetništvom," je tudi Daniel Tobin, poznani ameriški unionist.

Tobin je med drugim zapisal v svojem unijškem

IZZA KONGRESA

Zgodovinski roman

Spisal
dr. Ivan Tavčar

(Nadaljevanje)

Slutnje, ki so morale kralja iz Neapolja, so bile utemeljene. Knez Metternich, dasi skozinsko absolutist in monarhist, ga je—skoraj bi rekli—naravnost zaničeval. Čujmo, kako piše o ubogem Ferdinandu v svojem dnevniku: "Že vdrugič me je doletela naloga, da ga zopet spravim pokoncu, ker ima žalostno navado, zmeraj zopet pasti. Je pač obilo kraljev, ki so vere, da je prestol samo fotelj, na katerem se prijetno zasp. V letu 1821 pa je tak spalni stol prav neprimerno in le slabo z žimo natrpan." Za državnega in konferenčnega ministra tedanje Avstrije je taka pisava gotovo nekaj posebnega!

Vzile vsemu temu je Ferdinand v ljubljanskem spominu dalje časa živel nego Metternich ali ruski Aleksander. Takratna Ljubljana se je šela za pobožno. Vsaj na zunaj. Ženstvo je bilo v tem pogledu še dosti bolj prismojeno, nego je dandanes. Skoraj vsako nedeljo, če je bilo kolikšna vremena; se je hodilo na božja pota. To nedeljo na Dobravo, prihodnjo k sv. Roku v Dravljici in potem zopet na Rožnik. Veliko je bilo navidezne molitve in obilo rožljanja rožnih vencev. Če je škof v škofiji cerkvi sam pridigal, je bil to pripetljaj, o katerem se je mesec dni govorilo. Nad vse imeniten je bil franciskanski pridigar pater Felicijan in vse ljubljanske mamke so ga nosile na svojih jeziki.

Na tihem se je pa tudi dosti grešilo, a kaj takega se ni zamerilo, samo da se je spretno prikrivalo, tako da tajne pregrehe ni vsak opazil. Na tem polju je bilo tedanje meščanstvo jako tolerantno. Zahtevalo se je le, da se očitno ne počenja kaj pregrešnega. Valed tega je zašel kralj Ferdinand s svojo vojvodinjo v pravo srbeno gnezdo. Ko so Miklavžu Čeljustniku iz Trnovega pravili, da je kralj poročen na levo roko, se je oblastno odrezal: "Kaj, na levo roko? Recite rajši na levo nogo! Kaj že vem, kako je. Tako jo ima! Boste meni peli!"

In vsa Ljubljana se je postavila na stališče Miklavža Čeljustnika. Nič ne hotel verjeti, da je kralj res oženjen. Predvsem se je togotilo ženstvo: tako očitno živeli svojo, to vendar ne gre! Še dolgo časa po kongresu, ko je bilo drugo že vse pozabljeno, so pobožne ljubljankice govorile o grdem laškem kralju, ki je bil tako debel, da ni mogel po stopnicah hoditi, da so ga morali streljati po njem nositi, in ki je pustil na Lepušičevem "gačku" zid prebiti, samo da je mogel zahajati k svoji babi.

Dne 10. januarja popoldne je dospela nadvojvodinja Klementina, princezinja salerska, hči avstrijskega cesarja in soproga princa salerskega, drugega sina kralja Ferdinanda. Postala je pri kralju obeh Sicilij—"der jedoch die geliebte Schwiegertochter sogleich zu ihrem erhabenen Vater, dem Kaiser von Oesterreich, in die Burg begleitete." (Laibacher Zeitung.)

Tri dni pozneje se je pripeljal Franc, vojvoda iz Modene, ter se nastanil v hiši grofa Vajkarta Turjaškega, šte. 202 na Križevniškem trgu.

S tem smo našli vse člane vladajočih rod-

bin, ki so bili zbrani do 30. januarja v našem stolnem mestu. Samo ob sebi se ume, da so imeli s sabo obilo spremstva. Istotako je umevno, da so države, katerih suvereni niso bili prišli, odposlale svoje posebne zastopnike, ki so tudi imeli s sabo mnogo spremstva. Zastopane so bile: Velika Britanija, Francija, Prusija, Sardinija, Toskana, Portugalska, Hanoverska, Hessen-Kassel in Danska. Ker je rimski papež tudi takrat že lovil po vsaki juhi svoj majaronček, je odposlal na ljubljanski kongres svojega posebnega zastopnika. Bil je to legat iz Bologne, markeze Spina, stanoval je v hiši šte. 269 v Spitalski ulici.

Razgrnili smo tako zgodovinsko ozadje, pričnimo torej z božjo pomočjo svojo pripoved, ki se bo vršila pred tem ozadjem.

V torek, dne 30. januarja je bilo krasno jutro v Ljubljani. Dasi po zimi, vendar ni bilo snega, in solnce je sijalo tako, da je proti pol dne kazal termometer osem stopinj nad ničlo. Bilo je pravo kongresno vreme, kakor so se izražali ljubljancje, ki so Bogu hvalo dajali za kongres in za lepo vreme. Okrog enajstih je bila vsa Ljubljana pokoncu, in množice, ki so bile deloma iz okolice privrele, so obrobile tisti široki prostor, kateremu pravimo danes "Zvezda."

Te "Zvezde" pa ljubljancje takrat še niso imeli, imeli pa so obširen Kapucinski trg, ki so ga, kakor znano, šele par let pozneje "v podobni zvezde" obsadili z drevjem. Ker je bil Kapucinski trg jako obširen, je bil zato pripraven za vojaške predstave. Na ta dan je bila napovedana vojaška parada in ta je spravila pokoncu mesto in okolico. Vse je privrelo, da bi gledalo cesarje, kralje, vojvode in druge veljake.

Nasavski polk, ki je bival tedaj v ljubljanski posadki, je dobil povelje, da mu je odriniti v Italijo pod Frimonta, ki je zapovedoval znamenitu vojaškemu izprehodu v kraljestvo obeh Sicilij. Namesto njega se je odredil v Ljubljano del c. kr. polka Beaulieu in pa bataljon slujinskih granicirjev. Vse to vojaštvo, ono, ki je odhajalo, in ono, ki je nanovo došlo, se je zbiralo počasi na Kapucinskem trgu.

Za naše čase bi bila to neznatna pehota, štela je komaj 3000 mož. Ali tedaj, ko Avstrija ni imela niti 60 pehotnih polkov, je bilo to že nekaj; vsaj občinstvu je zbrana vojaška moč prav zelo imponirala. Da bi ta vojaška sila danes v naši "Zvezdi" nastopila, bi se ji najbrže vse smejala. In prav malo bi jih bilo, ki bi se zavedali, da so to nekdanji c. kr. vojščaki.

Koliko pa jih je, ki dandanes vedo, kako uniformo je nosila cesarska linija v letu 1821? C. kr. pehota iz kongresnega leta je bila okorna, neokretna, bila je masa, ki se je s težavo in le polagoma pomikala. Moštvo v belih frakih, obito z jermeni, obloženo z velikimi tornistrami, na glavi pa s čakami, podobnimi loncem, ki so bili v sredi ožji nego spodaj in zgoraj in ki so imeli lepo težo!

(Dalje prihodnjič)

Jankova mladost

Tone Čufar

1. NA OBISKU

S streh je še po malem kapljalo, nekje na Mozaklji je še zmeraj grmelo, mračna in pusta je bila dolina. Janko se je vrte po kuhinji in sitnaril. Grdi dnevi so bili zanj nesreča. Ni mu kazalo ne v Merco ne na Jelenkamen; kaj še, da bi mahnil preko Save in pogledal v Mozakljo. Pa je tako rad kam pobrisal! Pogosto se je čisto sam ugnedil na kakšnem robu ali vrhu strmih skal. Gledal je na deželo, proti Radovljici, po tovarni ali pa proti Mojstrani.

Za ta popoldan je imel spet svoje načrte, ki mu jih je odplaval dež. Zato ni našel miru. Mami, teti, sestricam, mlajšemu bratcu in vsem, ki so se tako mimogrede zamudili pri Majdičevih, je bil neprestano pod nogami. Posebno stariška, revmatična teta je venomer nomljala, da je v strahotno napotje. Toliko časa je godrnjala nad njim, da se je izmaknil v vežo.

Po ograji se je podirilni v prvo nadstropje in potem še v spodnjo vežo. Vse je pregledal, stekel je tudi okoli hiše, a nikjer ni našel tovariša. Odplazil se je nazaj na vrh in se potulil mimo stanovanja v podstrežje. Bilo je odprto kakor ponavadi kadar niso sušili perila. Janka je večkrat zaneslo gori. Zamikala ga je skrivnostna tema in samota. Zdal se je prekobil čez tramovce k lini in občepl na starem zaboju. Videl je naravnost v tovarno. Najbolj so

mu bili všeč vagončki z ozke proge, ki so odskakovali sem in tja po tračnicah, kakor jih je pač odpirala mala lokomotiva. Prislulnil je ropotu žebeljarskih strojev in se zatopil v najrazličnejše stvari v veliki tovarni.

"Janko! Janko!" je kmalu odmevalo po hiši.

Zdrnil se je in se odpravil doli. Klicala ga je mama.

"Atu ponesi večerjo," mu je zapovedala. "Z Lebnovim pojdi, on nese v martinarno."

Janka je že dolgo mikalo pogledati po tovarni, a zdaj je bil kaj malo razpoložen za to. Tako iznenada so ga vpregli. Rad bi šel v lepem vremenu, a ne v dežju. Kar skremžil se je.

"Le nič se ne pači!" ga je pokarala. "Kruh moram spraviti v peč, zato sama ne utegnem z večerjo. Teta pa tudi ne, saj vidiš, kako je z njo."

"Zakaj pa je tako trda in nerodna!"

"Molči! Le navadi se, nič ti ne bo škodilo! Saj nosijo mnogo mlajši, tudi ti že lahko začneš, da ne bo vse na mojih ramah. Dovolj si stari!"

Janko jo je zavzeto pogledal. Dostojal je tu pa tam silila, naj bi nosil, poslala ga pa le ni v tvornico. Vedela je, da se ni lahko kaj primeri. Ljubše ji je bilo, da je hodil v trgovino, mesnico in da je nanosil kurjavo iz dvornice na dvorišče. Teta dan jo je res podilo delo, teta ni bila za nobeno rabo, a ostali,

še manjši otroci pa prav tako ne. Janko se ni upiral. Obšel si je plašč, kajti hladno je bilo, dasi je dež pojenjal.

"Glej, da ne prevrneš in na se pazi," ga je poučila mama, ko mu je dajala v roke cekar z lončki. Pred njim je odhitela v prvo nadstropje in odprla pri Lebnovihi.

"Ali je Francek pripravljen?" Kmalu se je prikazal nekaj večji fant ko Janko z jedilno posodo.

"Pametno hodita," je še rekla Majdičeva in odšla nazaj.

Janko in Francek sta naglo capljala. Pri "Jelenu" sta se pa ustavila pred slikami na reklamni deski in sklepala po njih, kakšne zgodbice pojdejo kmalu čez filmsko platno. Šele potem, ko sta prebrala glavne napise, se napasla na podobah in potuhtala, da ne bo ne Toma Mixa ne Harryja Pijela, sta zavila k vratarju. Nekaj časa sta morala počakati zunaj, kajti z dela so prihajali tovarniški mojstri, uradniki in tudi mnogi delavci. Z njima vred se je nabralo še nekaj deklet s torbami.

Strogi vratar je vsem od kraja pregledal cekarje in torbe. Od vsakogar posebej je zahteval tovarniško izkaznico. Vse je poznal, vsak dan jih je spuščal notri, a vendar je temeljito, po Jankovem mnenju pretemeljito vršil svojo dolžnost. Majdičevega je ostro premeril z očmi. Fant je že mislil, da bo treba nazaj. Pokazal je mamino izkaznico in se tako izrezal iz zadrege, kajti veljala je tudi zanj.

(Dalje prihodnjič.)

Razni mali oglasi

KUHARICA
Splošno hišno delo
Svojo sobo in kopalnico
Nič pranja ali težjega dela
Dobra plača
Tel. Midway 4403

KUHARICA
\$35.00. Serviranje
Delo na prvem nadst.
Imamo drugo pomoč. Svojo sobo in kopalnico. Za zimo v Floridi. Hyde Park okolica. Phone Atlantic 1302

DEKLE
bela, za splošno hišno delo
3 odrasli
Svojo sobo. Več prostega časa
Dobra plača
Tel. Mansfield 1948

NURSEMAID
izkušena z otroci
4½ mesecev in 4 leta stara otroka
Soba, stanovanje. Dobra plača
Nič hišnega dela
Tel. Midway 7434

SLUŽKINJA
Splošno delo
Svojo sobo in radio
Mala družina. Dobra plača
Izpravevalo
Tel. Sheldrake 1502

1 COOK AND 2nd MAID
bele, najboljša izpravevala
Dobra plača
Svoje sobe in kopalnice
Druge pomoči
Tel. "collect" Winnetka 601

IZKUŠENE OPERATORICE
za delo na
ŽENSKIH "CREPE" OBLEKAH
KLAFTER & SOBEL
318 W. Adams

SPLOŠNO HIŠNO DELO
Navadna kuha. Izkušena
Spricevalo
Svojo sobo, kopalnico in radio
"Stay or go"
Tel. Fairfax 3581

SLUŽKINJA—IZKUŠENA
Splošno hišno delo, kuha
5½ dni na teden
Svojo sobo in kopalnico
\$25.00
Hyde Park 7720

SPLOŠNO HIŠNO DELO
Bela
2 otroka šolske starosti
Svojo sobo
Imamo tudi drugo pomoč
Nogers Park 1788

DEKLE ALI ŽENA
Splošno hišno delo
Pomagati pri 2 in 3½ starih otrokih
Nič pranja. Svojo sobo
Prijazna okolica
Tel. Graceland 2547

SINGER MACHINE OPERATORICE
Izkušene na športnem in usnjatem blagu. Dobra plača. "Time or piece work." Oglasite se osebno
Foster Bros., 212 W. Hubbard St.

WHITE METAL POLISHER
Začetna plača \$1.25 na uro
Dobra potojna bodočnost
Cas in pol za nad 40 ur
Prijavite se na: 2756 S. TRUMBULL

VOJAKI NA DOPUSTU

dobe delo od ure za en dan ali za čas, ki sami hočejo delati. Dobro plačano delo. Lahko delate, katere ure si izberete od 8:00 A. M. do 2:00 A. M. Nobene izkušnje ne zahtevamo. Delo je v STEEL WAREHOUSE. Dobro delavno stanje. Nujna vojna industrija. Plačamo dnevno. Oglasite se od 8. ure zjutraj do 5. popoldne—pripravljeni za delati.

CENTRAL STEEL AND WIRE CO.

2924 West 51st Street

V Prosveti so dnevne svetovne in delavske vesti. Ali jih čitate vsak dan?

- SHEET METAL WORKERS
- TWO ASSEMBLERS na lahko opravo
- DOCK MEN

UGODNA POVOJNA BODOČNOST
GROUP ZAVAROVALNINA
DOBRA PREVOJNA ZVEZA
DOBRO DELAVNO STANJE

Prijavite se takoj pri

BEARDSLEY & PIPER CO.
2541 North Keeler Ave.

Razni mali oglasi

MOŠKI—DELAVCI
MI VAS UČIMO
IN PLAČAMO REDNO PLAČO
Tovarna na ugodnem prostoru
za ljudi, ki stanujejo v
LAWDALE-CRAWFORD
OKROŽJU
THE BARRETT DIVISION
2800 S. Sacramento Ave.

PRIHRANITE ČAS IN DELAJTE BLIZO DOMA
Switchboard — Truck Line Board
and National Bookkeeper—
Cash Register Operator
dobi stalno delo
Dobra plača

SPITFIRE BATTERY AND IGNITION
3434 N. ASHLAND AVE.

DEKLETA
Imamo odprto službo za
STENOGRAFIŠTKO TIPKARICO
40 ur dela v tednu. Dobra plača
Izvrstno delavno stanje
Stalna služba po vojni

CARLSON BUILDING SPECIALTIES
2891 SO. HILLOCK

FURNITURE CRATERS PACKERS DRIVERS
IN POMOČNIKI
izkušeni v tem delu
Najvišja plača

Victor Warehouse
4809 W. LAKE STREET
Austin—4927

PUNCH PRESS OPERATORJI

STALNA SLUŽBA

POVOJNA BODOČNOST
Prijavite se
pripravljeni za delo na:
1539 N. Dayton St.

IZKUŠENE ŽENSKES
za delo v uradu
Prijazno, stalno delo
Potojna bodočnost
JIM FOSTER CLOTHES, INC.
2250 S. Spaulding Ave.

DELO DOBI SLUŽKINJA
3 odrasle osebe. Dobi svojo sobo
Stalna služba
Kličite:
HIGHLAND PARK 334

NURSE GIRL
deklet izkušena skrbeti za otroke
3 in 6 let stare
Prosta ob pondeljkih. Svojo sobo
Kličite:
SKOKIE 3914

KUHARICA—IZKUŠENA
Lahka hišna dela
Stalna služba
Ni oken ne perila za pral
Plača \$30.00 na teden
Kličite LAKEVIEW 6077

KUHARICA
in splošna hišna dela
Stalna služba—najvišja plača
Svojo sobo in pomočnice
Kličite v pondeljek:
SUPERIOR 7416

SLUŽKINJA
za splošna domača hišna dela
Samo osebno pranje
Na zimo gremo v Florido
Plača \$25.00
Kličite: BITTERSWEET 9831

Razni mali oglasi

ODPRTE SLUŽBE ZA PISARNIŠKE MOČI TIPKARJE
KNJIGOVODJE
MAŠINSKE OPERATORJE
v novem, modernem uradu
Stalna služba—dobra prevozna zveza
Prijavite se osebno
JAS. P. MARSH CORP.
2073 N. SOUTHPORT

POTREBUJEMO OPERATORJE NA SIVALNI STROJ
SET UP BOX PLANT
Covering and S&S Wrapping Machine
DOBRA PLAČA
A. STEIN AND COMPANY
1143 W. CONGRESS ST.

ZAVARUJTE SVOJO BODOČNOST
pri dobro znani tvrdki, ki kupčuje
S TISKARSKIMI POTREBŠČINAMI
Odprti prostor za PORTERJA in za šenako za čiščenje uradov.
Zadovoljiva plača takoj od začetka

HARRIS SEYBOLD POTTER CO.
112 W. HARRISON ST.

Potrebuje
TRUCK MECHANIKE
NAJVIŠJA PLAČA
STALNO DELO
Oglasite se pri:
Freer Motor Transfer
227 WEST 83rd STREET

Potrebuje
"WELDERJE"
Delavce—pomočnike
Dnevno in nočno delo
DOBRA PLAČA
STALNO DELO
Herbert H. Davis Co.
1616 So. 52nd Ave.
Tel. Lawndale 8620

MOŠKI "EX-SERVICE" MEN
ZA DELO V "GRAIN ELEVATOR"
Unijaka plača. 48 urno delo
Cas in pol za nadurno delo
Prilika za napredek
KENSINGTON ELEVATOR CO.
124th in Cottage Grove Ave.
Tel. Pullman 0917

HIŠNA—bela
Mala moderna hiša na deželi
Pranje osebne obleke, čiščenje
Dobra plača. Svojo sobo
Prijazna okolščina
Kličite "collect" Palatine 21 MI.

DELO DOBI HIŠNICE "JANITRESSES"
ŽENSKES ZA ČIŠČENJE V VSEH DELIH MEST
Delovne ure od 5:30 popoldne do 12. ure zvečer
Vojno nujna industrija.
Rabimo tudi pomočnice v jedilnici
VPRAŠAJTE pri
ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY
"EMPLOYMENT OFFICE" ZA ŽENSKES
Street Floor
309 W. Washington Street

DELO BLIZO VAŠEGA DOMA
IZVRSTNA POVOJNA BODOČNOST
POTREBUJEMO MOŠKE DELAVCE
WOOD WORKERS ACTION MEN SPRAY FINISHERS TUNERS
IZREDNO DOBRA PRILIKA ZA
VENEER CUTTER—AND MATCHER
DOBRA SLUŽBA V VODILNI PIANO TOVARNI—DOBRA PLAČA

GULBRANSEN CO.
820 North Kedzie Ave.

CONGRESS HOTEL
POTREBUJE TAKOJ
SLUŽKINJE
Vprašajte Mrs. Cow
500 S. MICHIGAN AV

MI POTREBUJEMO VSE
Dekleta—žene in hišne gospodinje
za delo v SAUSAGE KITCHEN—izdelovanju klobas
65c na uro takoj ob začetku 85c
Izvrstno delavno stanje
"FOOD INDUSTRY" STALNO SEDAJ IN VSELEJ

GOLDEN OAK PACKING CO.
1235 GEORGE STREET

Razni mali oglasi

PRODAJALKA DARIL
v prodajalni na
Northwestern posta
Plača in provizija 25%
LIGGETT DRUG CO.
Oglasite se v uposlovalnem STATE AND MADISON ST
CHICAGO, ILL.

POTREBUJEMO človeka za delo garaži. Garage Mechanic. Svo delo—dobra plača. Vprašajte: Mr. DEAN, Cuba.—EDWARD HINES LUM CO. GARAGE, 2424 Blue Island Canal 1843.

DEKLETA
s izkušnjo v knjigovodstvu in
ORDER FILING FROM STOCK
Čisto, prijazno, stalno delo
Vprašajte: Mr. DEAN

TABLET & TICKET CO.
1021 West Adams St.

Pripravite se za potojno bodočnost
SEDAJ
Mi kritično potrebujemo
DEKLETA IN ŽENES
za lahko tovarniško delo
5½ dni v tednu
čas in ½ za nad 40 ur
DOBRA PLAČA
PLAČANE POČITNICE
Nobene izkušnje se ne zaht

American Coating M
312 N. MAY STREET

SELIM SE IZ MESTA—MOR
prodati 1½ stan. leseno hišo—
čv. lota. Dve stan. 5-7 sob. P
gorkota. 3 kare garaža. Blizu
in Peoria. Kličite lastnika HU
2919.

DELO DOBI HIŠNICE "JANITRESSES"
ŽENSKES ZA ČIŠČENJE V VSEH DELIH MEST
Delovne ure od 5:30 popoldne do 12. ure zvečer
Vojno nujna industrija.
Rabimo tudi pomočnice v jedilnici
VPRAŠAJTE pri
ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY
"EMPLOYMENT OFFICE" ZA ŽENSKES
Street Floor
309 W. Washington Street

DELO DOBI HIŠNICE "JANITRESSES"
ŽENSKES ZA ČIŠČENJE V VSEH DELIH MEST
Delovne ure od 5:30 popoldne do 12. ure zvečer
Vojno nujna industrija.
Rabimo tudi pomočnice v jedilnici
VPRAŠAJTE pri
ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY
"EMPLOYMENT OFFICE" ZA ŽENSKES
Street Floor
309 W. Washington Street

DELO DOBI HIŠNICE "JANITRESSES"
ŽENSKES ZA ČIŠČENJE V VSEH DELIH MEST
Delovne ure od 5:30 popoldne do 12. ure zvečer
Vojno nujna industrija.
Rabimo tudi pomočnice v jedilnici
VPRAŠAJTE pri
ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY
"EMPLOYMENT OFFICE" ZA ŽENSKES
Street Floor
309 W. Washington Street

DELO DOBI HIŠNICE "JANITRESSES"
ŽENSKES ZA ČIŠČENJE V VSEH DELIH MEST
Delovne ure od 5:30 popoldne do 12. ure zvečer
Vojno nujna industrija.
Rabimo tudi pomočnice v jedilnici
VPRAŠAJTE pri
ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY
"EMPLOYMENT OFFICE" ZA ŽENSKES
Street Floor
309 W. Washington Street

DELO DOBI HIŠNICE "JANITRESSES"
ŽENSKES ZA ČIŠČENJE V VSEH DELIH MEST
Delovne ure od 5:30 popoldne do 12. ure zvečer
Vojno nujna industrija.
Rabimo tudi pomočnice v jedilnici
VPRAŠAJTE pri
ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY
"EMPLOYMENT OFFICE" ZA ŽENSKES
Street Floor
309 W. Washington Street